جمهوری اسلامی ایران
وزارت امور اقتصادی و دارایی
مرکز ملی مطالعات، پایش و بهبود محیط کسب و کار کشور

صورت خلاصه مذاکرات و تصمیمات کمیته تخصصی هیأت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب و کار

۱-**موضوع جلسه**: **بررسی تداخل صنفی و فروش اقلام آرایشی و بهداشتی در داروخانه‌ها موضوع نامه شماره ۱۲۸۷۱ //۷ مورخ ۱۳۹۹/۱۰/۱۶ اتاق اصناف ایران**		۲- **شماره جلسات:** ۱۴۴ و ۱۴۶
۳ -**روز:** یکشنبه	۴ -**مورخ**: ۱۳۹۹/۱۲/۰۳	۵ -**زمان**: از ساعت ۱۰:۳۰ الی ۱۲
۶ -**محل تشکیل:** معاونت امور اقتصادی- سالن اندیشه	۷ – عادی ■	فوق‌العاده □

۸- **اعضای حاضر کمیته:** آقایان محمدی (نماینده دادستانی کل کشور)، قنبری (نماینده دیوان محاسبات کل کشور)، مجتبایی و آرمان (نمایندگان اتاق اصناف ایران)، مهاجری (نماینده اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران)، رئوفی (عضو محترم منتخب نماینده مجلس شورای اسلامی)، زمانی (عضو محترم منتخب نماینده مجلس شورای اسلامی)، فیروزی، فلاح‌دوست و خانم‌ها وطن‌خواه، جعفری و اکبری (دبیرخانه هیأت مقررات‌زدایی)

۹- **اعضای مدعو:** آقایان رامهرمزی، اکبرزاده، رستمی، اسماعیلی و خانم محمدحسینی (نمایندگان سازمان غذا و دارو)، آقای حاجیان (نماینده وزارت صنعت، معدن و تجارت)

۱۰- **اعضای غایب کمیته:** آقایان یوسف‌نژاد (نماینده سازمان بازرسی کل کشور)، عظیمی (نماینده اتاق تعاون)، جلیلی (نماینده معاونت حقوقی ریاست جمهوری)

۱۱- اهم موضوعات مطرح شده

- اتاق اصناف ایران اعلام داشته است، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی کشور با استناد به ضوابط مندرج در آیین‌نامه تاسیس و اداره داروخانه‌ها (مصوب ۱۳۹۳/۱۱/۲۰) مبادرت به صدور مجوز فعالیت برای توزیع‌کنندگان اقلام دارویی می‌نماید و همچنین با استناد به همین آیین‌نامه، داروخانه‌ها بطور مستقیم نسبت به توزیع و فروش لوازم آرایشی، بهداشتی و مواد شوینده اقدام می‌نمایند. این در حالی است که بر اساس مواد (۲) و (۹۱) قانون نظام صنفی و تبصره‌های ذیل آن، هرگونه فعالیت در حوزه توزیع و فروش لوازم آرایشی، بهداشتی و مواد شوینده مستلزم اخذ پروانه کسب از اتحادیه صنف ذی‌ربط است.
  - ✓ ماده ۲- هر شخص حقیقی یا حقوقی که در یکی از فعالیت‌های صنفی اعم از تولید، خرید، فروش، توزیع، خدمات و خدمات فنی، سرمایه‌گذاری کند و به عنوان پیشه‌ور و صاحب حرفه و شغل آزاد، خواه به شخصه یا با مباشرت دیگران محل کسبی دایر یا وسیله کسبی فراهم آورد و تمام یا قسمتی از کالا، محصول یا خدمات خود را به طور مستقیم یا غیرمستقیم و به صورت کلی یا جزئی به مصرف کنندگان عرضه دارد، فرد صنفی شناخته می‌شود.

    تبصره- صنوفی که قانون خاص دارند، از شمول این قانون مستثنی می‌باشند. قانون خاص، قانونی است که بر اساس آن نحوه صدور مجوز فعالیت، تنظیم و تنسیق امور واحدهای ذی‌ربط، نظارت، بازرسی و رسیدگی به تخلفات افراد و واحدهای تحت پوشش آن به صراحت در متن قانون مربوطه معین می‌شود.
  - ✓ ماده ۹۱- اشخاص حقیقی یا حقوقی اعم از دولتی یا غیر دولتی که طبق قوانین جاری موظف به اخذ مجوز فعالیت یا پروانه تأسیس، بهره‌برداری یا اشتغال از وزارتخانه‌ها، موسسات، سازمان‌ها یا شرکت‌های دولتی و سایر دستگاه‌های دولتی که شمول قانون بر آن‌ها مستلزم ذکر یا تصریح نام است می‌باشند و همچنین نهادهای عمومی غیر دولتی چنانچه به عرضه کالاها یا خدمات به نام است می‌باشند و همچنین نهادهای عمومی غیر دولتی چنانچه به عرضه کالاها یا خدمات به خرده‌فروشان یا مصرف کنندگان مبادرت ورزند، مکلفند علاوه بر دریافت مجوز فعالیت یا پروانه، به اخذ پروانه کسب از اتحادیه مربوط نیز اقدام کنند.

    تبصره ۱- اخذ پروانه کسب از اتحایه، مانع اعمال نظارت مقرر در قوانین جاری از سوی هریک از دستگاه‌های دولتی یا نهادهای عمومی غیردولتی یاد شده بر آن‌ها نخواهد بود.
- اتاق اصناف ایران اذعان داشت، نظر به اینکه وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی فاقد قانون خاص با کیفیت و تعریف مندرج در تبصره ذیل ماده (۲) قانون نظام صنفی برای صدور مجوز فروش لوازم آرایشی، بهداشتی و مواد شوینده در سطح داروخانه‌ها است، لذا با استناد به مفاد ماده (۱۲) قانون نظام صنفی، این قبیل افراد موظفند قبل از تاسیس هر نوع واحد صنفی یا اشتغال به کسب و حرفه، نسبت به اخذ پروانه کسب از

اتحادیه صنف ذی‌ربط اقدام کنند، به همین علت، این موضوع محل اختلاف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و وزارت صنعت، معدن و تجارت است. طی استعلامی که در همین راستا اتاق اصناف ایران از اداره کل قوانین مجلس شورای اسلامی در ارتباط با موضوع اخذ نموده، اداره کل مذکور اعلام داشته است؛ با عنایت به فقدان قانون خاص برای داروخانه‌ها در این زمینه، عرضه اقلام آرایشی و بهداشتی مشمول قانون نظام صنفی کشور بوده و بموجب ماده (۹۱) این قانون، أخذ مجوز یا پروانه تأسیس داروخانه جایگزین الزام به دریافت پروانه کسب از اتحادیه صنفی مربوطه نبوده و أخذ هر دو مجوز الزامی است.

- سازمان غذا و دارو اعلام داشته است؛ بر اساس قوانین موجود، داروخانه جزو صنف محسوب نمی‌شود (در واقع موسسه پزشکی است) و از ضوابط مختص حوزه خود تبعیت می‌کند و بطور دقیق در شمول بحث تبصره اصلاحی ۱۳۹۲ ذیل ماده (۲) قانون نظامی صنفی قرار می‌گیرد. قوانینی که پشتوانه فعالیت موسسات پزشکی و داروخانه‌ها در حیطه فروش و عرضه محصولات آرایشی و بهداشتی هستند، به شرح زیر می‌باشند:
  - ✓ قانون مربوط به مقررات امور پزشکی و دارویی و مواد خوردنی و آشامیدنی مصوب ۱۳۳۴ (که در سال‌های ۱۳۶۷، ۱۳۷۴ و ۱۳۷۹ بازبینی کامل شد)؛ مواد این قانون ماهیت داروخانه، چگونگی، حدود و ثغور فعالیت و ضوابط مربوط به فعالیت آنها را تعیین نموده است.
  - ✓ آیین‌نامه‌های موضوع (مواد ۲۴ و ۲۵) قانون نامبرده که توسط وزیر بهداشت ابلاغ و اجرا می‌شود، داروخانه را به این ترتیب تعریف نموده است؛ داروخانه، موسسه پزشکی است که با حضور دکتر داروساز تحت عنوان مسئول فنی به ارائه خدمات و عرضه فرآورده‌های آرایشی و بهداشتی می‌پردازد.
  - ✓ قانون تعزیرات حکومتی امور بهداشتی درمانی مصوب (سال ۱۳۶۷/۱۲/۲۳) اعضای مجمع تشخیص مصلحت نظام؛ ماده (۲۱) قانون به تعریف حیطه وظایف و فعالیت داروخانه، داروساز و حدود و ثغور فعالیت آنها می‌پردازد. «ماده (۲۱)- در داروخانه نباید غیر از دارو، لوازم بهداشتی و آرایشی، شیرخشک، غذای کودک، لوازم مصرفی پزشکی مجاز، کالای دیگری بفروش برسد. تخلف از ضوابط این ماده جرم بوده و متخلف به مجازات‌های زیر محکوم می‌شود» ماده (۲۲) این قانون تصریح دارد که گرانفروشی آرایشی و بهداشتی در داروخانه مستوجب یکسری مجازات می‌شود. ماده (۲۳) قانون فوق تصریح دارد که اقلام غیرمرتبط نباید در داروخانه فروخته شود.
  - ✓ بموجب بند (۳) ماده (۷۰) قانون برنامه ششم، کلیه پزشکان، پیراپزشکان، موسسات و مراکز ارائه دهنده خدمت، دارو و کالاهای سلامت محور در کشور اعم از دولتی، نهادهای عمومی غیردولتی، خصوصی و خیریه موظفند ضمن رعایت تعرفه‌های مصوب دولت، از خط مشی‌های مصوب وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی کشور تبعیت نمایند. دریافت هرگونه وجه مازاد بر تعرفه مصوب دولت توسط اشخاص حقیقی و حقوقی و موسسات و مراکز ارائه دهنده خدمت، دارو، کالای سلامت حسب مورد مشمول مجازات قانونی خواهد بود.
  - ✓ بند (پ) ماده (۷) قانون احکام دائمی هم ذکر می‌نماید؛ «هرگونه واردات، تجاری‌سازی، ذخیره‌سازی، توزیع، عرضه و فروش کالاهای دارویی، واکسن، مواد زیستی بیولوژیک طبیعی، سنتی، مکمل‌های تغذیه‌ای، آرایشی و بهداشتی، غذایی و ملزومات و تجهیزات پزشکی در سامانه رهگیری و کنترل اصالت طبق ضوابطی که وزارت بهداشت اعلام می‌کند ثبت نشده باشد، جرم محسوب شده و با مجرم مطابق قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۲/۱۰/۰۳ برخورد می‌شود». این ماده ناظر به ماده (۲۷) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز است و موید بندهای ۱۱، ۱۲، ۱۳ و ۱۷ قانون تشکیلات و وظایف وزارت بهداشت است که در آنها به تعیین و اعلام استانداردهای مربوط به خدمات بهداشتی درمانی، بهزیستی و دارویی، مواد دارویی، خوراکی و آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی، آزمایشگاهی، تجهیزات و ملزومات مواد مصرفی و توانبخشی و همچنین به چگونگی صدور، تمدید، لغو موقت یا دائم پروانه‌های موسسات پزشکی، دارویی، بهزیستی، کارگاه‌ها و موسسات تولید مواد خوردنی و آشامیدنی و ... پرداخته شده است.
- اتاق اصناف ایران؛ از قوانین مزبور صرفاً مستفاد می‌شود که داروخانه‌ها مجاز به فروش محصولات آرایشی و بهداشتی هستند و دال بر این موضوع نیست که ملزم به أخذ مجوز از صنف مربوطه نیستند. لازم به ذکر است که هیچ یک از قوانین نامبرده ناقض ماده (۹۱) قانون نظام صنفی نبوده که به صراحت اعلام می‌دارد؛ مجوزی که دستگاه دولتی صادر می‌کند دال بر انجام فعل اقتصادی نبوده، مگر اینکه از صنف مربوطه مجوز لازم

أخذ شود.

- نظرات اعضا: با توجه به قوانین ذکر شده توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی کشور و عدم وجود توافق در خصوص خاص یا غیرخاص بودن قوانین مزبور، ضروری است که ابعاد دقیقتری از موضوع مورد بررسی قرار گیرد. در این راستا پیشنهاد می‌شود، مجموع مستندات قانونی اتاق اصناف و استعلامی که از اداره کل قوانین مجلس پیرامون موضوع انجام داده است و مجموع مستندات قانونی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی کشور به همراه أخذ آراء دیوان عدالت اداری و آراء دیوان عالی کشور را به معاونت حقوقی ریاست جمهوری ارسال نموده و موضوع مورد اختلاف دو وزارتخانه از معاونت مذکور استعلام شود.

۱۲- تصمیمات اتخاذ شده:

شرح تصمیمات	مسئول	همکار	زمان پیش‌بینی شده برای انجام
با توجه به مباحث مطرح شده در متن، مقرر شد؛ ▪ **وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی کشور تمامی اسناد و مدارک دال بر اینکه در ارتباط با مجوزهای فروش محصولات آرایشی و بهداشتی توسط داروخانه‌ها دارای قانون خاص هستند و همچنین اتاق اصناف ایران و وزارت صنعت، معدن و تجارت کشور مستندات قانونی مبنی بر اینکه داروخانه‌ها برای انجام فعالیت مزبور مکلف به أخذ مجوز صنفی هستند را تا تاریخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۳ به دبیرخانه هیأت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب و کار ارسال نمایند. دبیرخانه موظف است موضوع مورد اختلاف دو وزارت مزبور را از معاونت حقوقی ریاست جمهوری استعلام نماید.**	**وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی** **وزارت صنعت، معدن و تجارت** **اتاق اصناف ایران**	**دبیرخانه هیأت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب و کار**	**ظرف ۱۰ روز**

۹۹۲۰۱۴۶۱۵۰